

Po raz pierwszy - Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej

Data publikacji: 14.02.2025 12:20

14 lutego 2025 r. po raz pierwszy obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej.

Pomnik upamiętniający Jerzego Wiselkę w gminie Goleiszów. Podczas II wojny światowej był on łącznikiem pomiędzy Armią Krajową a Batalionami Chłopskimi. fot. T. Lenkiewicz/UG Goleiszów

Nowe święto państwowe, ustanowione 9 stycznia 2025 r., oddaje hołd żołnierzom Armii Krajowej – **największej konspiracyjnej armii w okupowanej przez Niemcy i Związek Sowiecki Europie. Była ona zbrojnym ramieniem Polskiego Państwa Podziemnego, walczącym o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej. Po II wojnie światowej jej żołnierze byli prześladowani przez komunistyczne władze podporządkowane Moskwie** – podkreślono w preambule ustawy.

Dokładnie 83 lata temu, 14 lutego 1942 r., Naczelny Wódz gen. Władysław Sikorski przekształcił Związek Walki Zbrojnej w Armię Krajową, mianując jej pierwszym dowódcą gen. Stefana Roweckiego ps. Grot (pełnił tę funkcję do 30 czerwca 1943 r.). Kolejnymi dowódcami byli gen. Tadeusz Komorowski ps. Bór (do 2 października 1944 r.) oraz gen. Leopold Okulicki ps. Niedźwiadek (do 19 stycznia 1945 r.).

Kojarzona przez większość z Polaków z Powstaniem Warszawskim oraz z partyzantką na Lubelszczyźnie i Kielecczyźnie, czy też działaniami na dalekich Kresach Wschodnich Armia Krajowa zapisała także niejedną kartę wojennej historii Śląska. Po całej serii nieprawdopodobnych wręcz dekonspiracji, zdrad i „wsyp”, które mogłyby stanowić kanwę scenariusza trzymającego w ustawicznym napięciu thrillera, Okręg Śląski Armii Krajowej odrodził się i pod koniec 1944 r. liczył ok. 25 tys. zaprzysiężonych żołnierzy. - ***Teren działania Okręgu Śląskiego nie ograniczał się do obszaru przedwojennego województwa śląskiego. W drugiej połowie 1944 r. dzielił się na cztery inspektoraty: Tarnowskie Góry na północy, Sosnowiec (obejmujący wcielone do Rzeszy ziemie Zagłębia Dąbrowskiego i zachodniej Małopolski, czyli fragmenty przedwojennych województw krakowskiego i kieleckiego), Bielsko (lub też Południe, czyli powiat bielski i południowo-zachodnie fragmenty województwa krakowskiego) i wreszcie Rybnik (przedwojenne górnośląskie powiaty: rybnicki i pszczyński). Temu ostatniemu podlegał Podinspektorat Cieszyński, obejmujący również Zaolzie, uznawane za integralną część ziem Rzeczypospolitej.*** Więcej na ten temat w artykule IPN - [LINK](#)

W szczytowym momencie, w 1944 r., Armia Krajowa liczyła ponad 350 tys. zaprzysiężonych żołnierzy, w tym około 10 tys. oficerów, co czyniło ją największą podziemną armią w okupowanej Europie.

red